

BART HEELING
GEDRAGSSPECIALIST

“Wat je zegt, ben je
SEL-f !”

Denk wat kleiner,
droom wat groter

A woman with short brown hair, wearing a light grey patterned sweater and dark jeans, sits on a dark wooden floor. She is looking down at a map spread out on the floor. A young child with blonde hair, wearing a dark blue long-sleeved shirt and blue jeans, sits next to her, looking up at her. The background is a wall of vertical wooden planks.

**The way we talk to our children,
becomes their inner voice**

Peggy O'Mara

15 maart 2025

.. Aandacht ..

**Van regulier naar SO cluster 4:
ernstige gedragsproblemen**

BEHAVIOR

Dave

15 maart 2025

Mike

15 maart 2025

Gedrag heeft een functie

Stoornissen, stempels en stigma's

**Externaliserend
gedrag**

**Internaliserend
gedrag**

sociaal emotioneel leren en traumasensitief werken

- Eerst veiligheid
- Emotieregulatie
- Relaties 'ik – jij – wij'

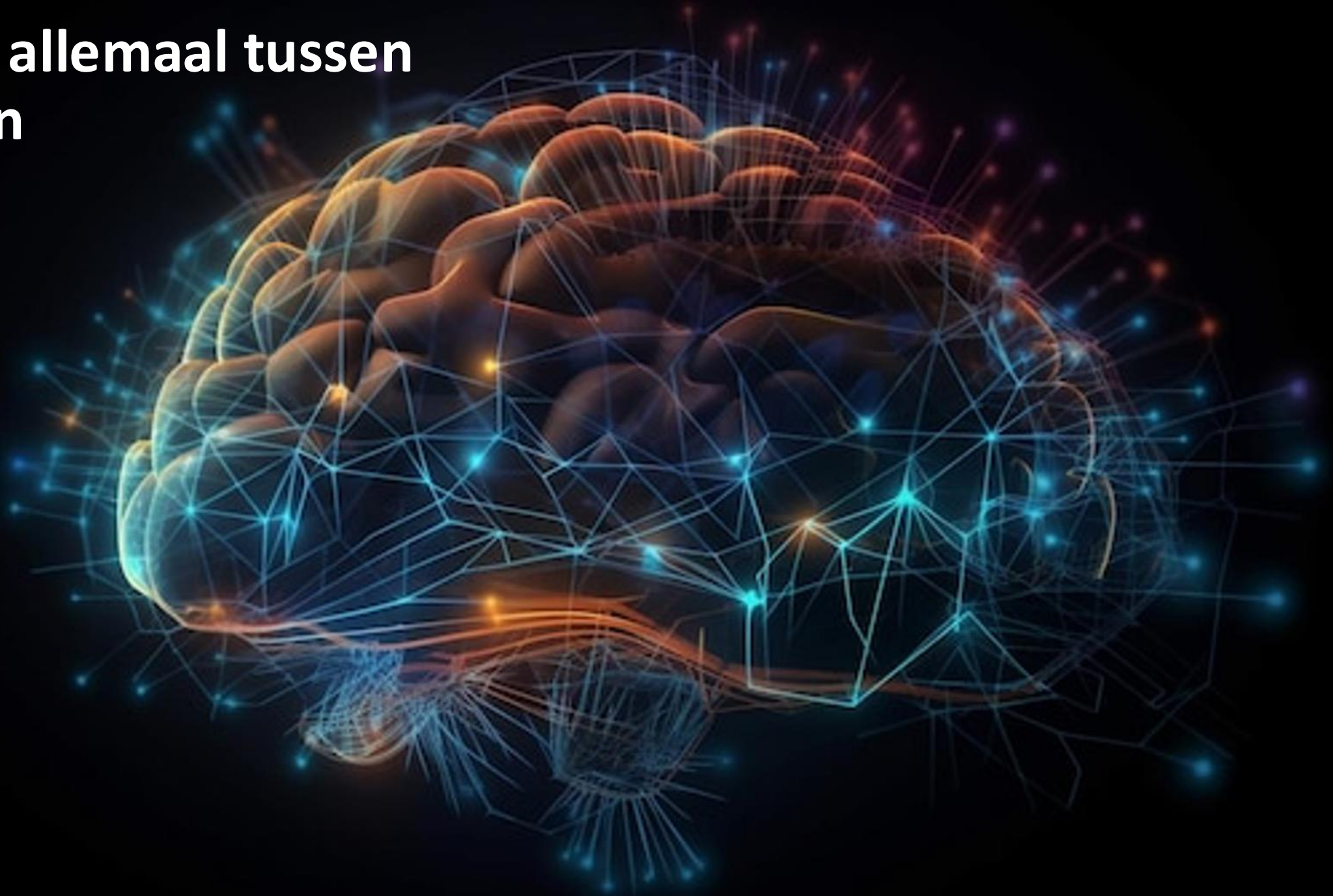

denk eens aan zo'n moment ...

**Het zit allemaal tussen
de oren**

Reacties op trauma en stress

- Fight: agressie, brutaal, weerstand, druk ...
- Flight: weglopen, terugtrekken, vermijden, liegen ...
- Freeze: verstijven, passief, twijfelen, stilvallen ...
- Fawn: pleasen, weglachen, meelopen, confrontatie vermijden ...

Trauma en stress hebben direct invloed op het gedrag dat iemand vertoont

A young boy with short brown hair, wearing a red zip-up hoodie and a black backpack, stands in a school hallway. He has a sad, frowning expression. The background is blurred, showing other students in a hallway. The name 'Ryan' is written in black text to the left of the boy.

Ryan

Gedrag gaat niet over het kind
Gedrag gaat over ons

Onze ijsberg kleurt het oordeel van waaruit we over kinderen praten

“Zij heeft zelfbepalend gedrag!”

“Het overkomt hem.”

“Ze moet gewoon luisteren.”

“Als ik die ouder zie, snap ik het gedrag wel.”

“Hoort dit kind hier wel thuis?”

En vóór we het doorhebben, projecteren we op het kind

“Het is ook altijd dezelfde die ik moet waarschuwen!”

“Ik schrik hier wel een beetje van.”

“Van jou had ik dat niet verwacht.”

“Doe nou gewoon even normaal.”

“Doe je dat thuis ook?”

15 maart 2025

We richten ons vaak op onze acties

Een oordeel

Onze reacties zijn belangrijker dan onze acties

95% van onze reacties gaan onbewust

veiligheidsbevorderende reacties in verschillende situaties

de uitgestelde reactie

de oordeelloze reactie

de onverwachte reactie = omdenken

de emotioneel neutrale reactie

de objectieve reactie

de reactie vanuit geweldloze communicatie

Waarneming

Gevoel

Behoefte

Verzoek

pas op met de complimenteuzere reactie

Onbewust onbekwaam

Bewust onbekwaam

Bewust bekwaam

Onbewust bekwaam

In de klas

BART HEELING
GEDRAGSSPECIALIST

